

Kan nya tekniska lösningar fylla framtida behov av resvanedata?

Svenskarna blir allt mer uppkopplade. Det innebär nya möjligheter att följa vårt resande som delvis skulle kunna ersätta dagens kostsamma insamling av resvanedata, som också lider av sjunkande svarsfrekvenser.

I projektet *Nya lösningar för framtidens resvaneundersökningar* slår Trafikanalys fast att det finns potential i de nya metoderna, men att det återstår mycket arbete innan de kan ersätta nuvarande urvalsundersökningar som grund för offentlig statistik.

Trafikanalys har i projektet kartlagt vilket behov som finns av resvanor och vilka metoder som skulle gå att använda för att fånga in dem, samt testat några av de mest lovande.

Bild: Mostphotos/Roland Magnusson

Varför behöver vi resvanedata?

Resvanor är en viktig källa för att kunna utforma ett framtida transportsystem som på ett hållbart sätt kan möta befintliga och kommande samhällsutmaningar. De behövs för att få en större förståelse om, hur och varför människor reser som de gör.

Statistik om resvanor används inom forskning och utbildning, samt av företag som vill studera transportbranschen. Det finns även intresse från allmänheten, som får tillgång till statistiken via framförallt media.

Vilken information eftersöks?

Det användarna av resvanedata framförallt är intresserade av gäller:

- färd-sättsfördelningen,
- hur resvanor ändras över tid,
- hur olika grupper reser samt
- ärendet med resorna.

Detta enligt den intressentanalys som gjordes inom projektet, och som riktade sig till användare av den nationella resvaneundersökningen.

Delar av den eftersökta informationen går tyvärr inte samla in passivt, utan vi måste aktivt tillfråga personer i en urvalsundersökning om deras resor. För annat, som till exempel färd-sättsfördelningen, skulle möjligtvis passiva källor från ny teknik kunna ersätta resvaneundersökningar som huvudsaklig källa.

Vilka källor finns det för resvanedata?

I projektet gjordes ett antal piloter med några av de mest lovande metoderna för att samla in resvanedata. För att bestämma vilka metoder som vi skulle gå vidare med och testa i dessa piloter gjordes en kartläggning av verktyg och applikationer för resvaneundersökningar.

Målet med denna kartläggning var att inventera den nationella och internationella arenan inom området samt att kartlägga och karaktärisera teknisk mognad hos applikationer och verktyg som har utvecklats eller håller på att utvecklas för att samla in data om resvanor.

Vilka är de mest lovande metoderna?

Något som länge har diskuterats är att använda mobilnätdata för att följa mobiltelefonerna och använda det som en approximation över hur personer reser.

I mobilappar utvecklade för att samla in resvanedata kombineras aktiv insamling av detaljer kring resorna med passiv insamling av rörelserna via mobilernas egna positioneringsdata.

I projektet gjordes piloter för att testa båda dessa metoder. Resultaten tyder på att det finns potential att använda mobilnätdata för att uppskatta resvanor.

Mycket återstår dock innan den kan användas till offentlig statistik, bland annat frågan om transparens och integritet, hur en resa definieras och hur data från mobilnätet ska räknas upp för att motsvara hela befolkningen.

I en appbaserad resvaneundersökning, där passiv och aktiv insamling kombineras, går det att få in samma data som i en traditionell resvaneundersökning. Den ger också större möjligheter att följa resandet under längre perioder och ger mer exakt geografisk och tidsmässig information, samt information om resvägar. I pilotprojektet som genomfördes var dock svarsfrekvensen betydligt lägre än i traditionella metoder. Metoderna gav dessutom väldigt olika resultat, vilket gör det svårt att kombinera dem.

Ny resvaneundersökning 2019

Under 2019 startade en ny nationell resvaneundersökning. Denna genomförs som en kombinerad webb- och pappersenkät. Nya metoder är fortsatt av intresse, men i dagsläget är vår bedömning att de nya metoderna inte är mogna nog att användas för nationell insamling av officiell statistik om resvanor.

Regeringens samverkansprogram

Projektet var en del av regeringens samverkansprogram *Nästa generations resor och transporter* som lanserades hösten 2016. Syftet med samverkansprogrammet var att i utbyte mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi hitta innovativa lösningar på dagens samhällsutmaningar och samtidigt stärka Sveriges globala innovations- och konkurrenskraft.

Projektet har gjorts i samverkan med Trafikverket, Eurostat och Vinnova som bidragit finansiellt samt VTI, Trivector, Linköpings universitet, Telia, Telenor, Ericsson och Sweco som medverkat i de olika arbetspaketen.

Trafikanalys

Andreas Holmström
Statistiker, UNS
Andreas.holmstrom@trafa.se
010-414 42 13

Rosenlundsgatan 54, 118 63 Stockholm
Tel: 010-414 42 00
www.trafa.se

